

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

ESTABLISHED IN 1890

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

Bolvádott lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hirlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 40. SZÁM.

HARMINCADIK ÉVFOLYAM.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, Szerda, 1920. február 18.

THIRTIETH YEAR.

EGYES SZÁM ÁRA 2 CENT.

Tegnap: szegény cseléd -- Ma: dusszag hölgy!

Huszonöt esztendővel ezelőtt Agnes McNevin szegény cseléd volt és az volt huszonöt éven keresztül, de most negyedik milliót szerzett az urnőjötől és erre ő is a hölgyek sorába lépett. — Cselédnek vigyázat! Mindenkit érhet szerencse!

Huszonöt esztendővel ezelőtt, egy kemény téli napon — a hópelyhek vidáman szitáltak a levegőben — egy kopott, didergő, vörös orru kislány kopogtatott Bostonban, az előke-
terbehad minden-
j. Vissza fog
érni?

A portás: előkelő megjelené-
ni, potaszakállas, szigorú ur,
kinézett és így szólt:
— Mit akar?

A kislány, bár nagyon meg-
 volt illetővé, bátorságot vett
— hiszen hideg volt, éhes volt
és végső kétségbeesésében még
a leggyávább kislány is bátor
lesz — és szeggyre szólt:
— Kérem szépen, ne tessék
haragudni, nem tudnának nekem
valami munkát adni? Tudom,
mostogatni, spregetni, port
törölni... Akármilyen munkát
elvégezek, csak tessék valamit
adni, olyan éhes vagyok...

A szigorú portás megszánta a
kislányt és ment az első la-
kához, aki viszont Mrs. Mary C.
Knightnek, a ház urnőjének
jelentette be az esetet.

A kis leánykán szerencséje
vált: épen keresetek konyha-
leányt az előkelő házban. En-
nek következőben a portás azt
mondta neki:

— Hát csak jöjjön be. Men-
jen a konyhába, ott majd ad-
nak munkát.
Így került Agnes McNevin
tizenhat éves hajadon az előke-
lési bostoni milliomos háza.
De ez még nem elég: többet
el sem hagyta a házat és való-
színű, hogy most már nem is
fogja, csak a halála után.

Ennek pedig az az oka, hogy
jött, szorgalmas volt, tisztel-
te a vagyont, óvatos volt,
kínáló volt és jó szimata volt:
tudja, hogy egyszer meg eljő-
het az ő ideje is.
A házban csupa öreg cseléd
volt. Kipróbált, betrenozított
őreg butorok. Az Agnes leány
pedig fiatal volt és jókedvű,
ennek következtében az öreg
celédnek kedvence lett és azok
minden szépet mondtak róla a
gazdának. A gazda aztán ki-
vívott lett és maga elé hívatta
a kis konyhaleányt, aki egy
hajadonhoz illő szerénységgel,
töbénye szegélyt ráncigálva
állt elője.

— Na, azt monda az öreg
hölgy, ez a leány tetszik nekem,
megteszem szobaleánykának.
Agnes aztán fekete ruhát kap-
ott és fehér kötényt és fehér
szőrtűt a szoknya alá, de nem
kapta el a szerencse, szerény
maradt továbbra is, óvatos, és
tisztelte a vagyont, mint min-
denki a kutterfarsát.

Ez rangban rohamosan emel-
kedett ennek következtében.
Szobaleányból kulesárnó lett,
végül pedig a ház urnője —
mert látta, hogy épen annyira
tisztelte a vagyont, mint ő ma-
ga — megrögzött föltámasztá
vezetőnőnek s ő maga töb-
bet nem folyt bele az ügyek ve-
zésébe, mint a politikában
mondják.

És közben mindig szerény
volt, illedelmes, szeretett dol-
gokat, örült, ha moziba enged-
ték az urnő és örült, mikor ket-
tő ötvennel javítottak neki. Jó
volt az öreg hölgyhez, felova-
zott neki estésként a Saturday
Evening Postból, sőt néha a
Ladies Home Journalból is. És
ludis a szegényeket, a roppan-
ósakat, akik nem tisztelik elég-
en a vagyont.

Ezután a ház urnője, egyál-
kántan nem vártalan drámai for-
rást, egy szép napon kile-
petta nemes lelkét. Agnes —
aki szintén vén leány lett, mert
szelíd, óvatosságból és a ház
szolgái, akik nem tisztelik elég-
en a vagyont.

MEGELÉGLTE AZ ELNÖK EURÓPA ERŐSZAKOSSÁGÁT

Elfogadhatatlannak tartja a jugoszlávoknak ajánlott összes megoldási terveket.

Amerika visszavonul az európai kérdések tárgyalásától.

PARIS, febr. 15. — Wilson
elnök értesítette a francia, angol
és olasz kormányt, hogy ha az
Adria kérdést nem intézik el
az Egyesült Államokkal összer-
hangban, akkor az Egyesült Ál-
lamok nem fog többé a még fűg-
göben levő európai kérdések el-
intézésére érdeklődni. Kijelentette az elnök, hogy a jugo-
slávoknak ajánlott két megol-
dási módozat közül egyik sem
felel meg az amerikai álláspont-
nak.

Ezt az értesítést a szövetsé-
ges kormányok fejei akkor vet-
ték kézhez Londonban, amikor
már ígéretet tettek Nitti olasz
miniszterelnöknek, hogy mielőtt
5 Londonból elutazna, febr. 20-
ig, a két feltételt közül valamely-
iknek végrehajtása tárgyában
végleges intézkedés fog történni.

Az az ajánlat, mit a jugoszláv-
oknak tettek a következők:
"1. Fiume független város
lesz a Nemzetek Ligájának vé-
deleme alatt s meg lesz a jóga,
hogy saját maga válaszson ma-
gának diplomáciai képviselőket.
Eusak a szerb-horvát-szlavon
királyság lesz.

Az egész kikötő s az ide be-
futó vasutak s az azok felszerel-
ésének szükségessé kellékel a
Nemzetek Ligája tulajdonába
mennek át. A Liga a szerb-hor-
vát-szlavon állam. Magyarország,
Erdély és maga a város
érdeke szempontjából olyan
intézkedéseket fog tenni, amelye-
nek jónak lát.

2. A szabad állam eltűnik s
meg lesz vonva a határ a szerb-
horvát-szlavon állam s Olaszor-
szág között.

3. Zára a törvényhatóság hatá-
raiban belül független állam
lesz a Nemzetek Ligájának gar-
anciaja alatt azzal a joggal,
hogy külön diplomáciai képvé-
lőket választhat magának.

4. Olaszország megtartja Va-
lonát, amint a londoni szerző-
désekben meg van írva s mandá-
tumot kap Albániában. Északi
Albánia határai ki lesznek igaz-
sítva.

Az albán területek, ilyen mó-
don horvát-szerb-szlavon admi-
nisztrálás alá kerülnek, amelyeket
a nagykövetség tanácsa
Hollandiához intézett a volt
eszár ügyében, a szövetség
mást hoztak nyilvánosságra.
Ebből kiderül, hogy a szövetsé-
gesek már teljesen lelettek
arról a tervről, hogy Hohenzol-
lern Vilmosnak a kiadatásáért
követeljük azzal a céllal,
hogy törvényszerűen elő állítsák
és ott kérdőre vonják, hogy
mért oltak a háborút. Ellenben
nyilvánvaló lett az is, hogy
a szövetségesek azért valami-
lyen formában ragaszkodnak a
németek volt uralkodójának a
megbüntetéséhez. Ez a bünteté-
s valószínűleg az lesz, hogy
Hohenzollern Vilmost számmi
fogják, még pedig valószínűleg
a kelet indiai szigetek egyikére.

E szigeteket Hollandia birtoká-
ban vannak.
Az Associated Press, megbiz-
ható forrásból úgy értesül,
hogy a hollandi kormány a vá-
laszát a lehető legrovidebb időn
beül elküldi erre vonatkozó-
lag. A válaszból az lesz, hogy
a hollandi kormány hajlandó
Hohenzollern Vilmost Doornba
internálni. A hollandi kormány
költeiket magát ebben az eset-
ben, hogy szigorú örseget állít
fel a ház körül, amelyben a
volt eszár lakik, nehogy újra
alkalma legyen a világ békejét
megzavarni és szigorú felügye-
letet fog gyakorolni a kimenő
és bejövő posta felett is.

MITŐL FOSZTJA MEG A MAGYAROKAT A BÉKE

A "Budapesti Hirlap" január 18-diki számából.

A kevesebb mint egynegye-
déré csontkott Magyarorszá-
nak új határa a Clémenceau
által júniusban, még Kua Bé-
lához intézett jegyzékben meg-
jelölt demarkációs vonal. Erre
a demarkációs vonalra vetette
vissza akkoriban Stromfeld
a vörös hadsereg frontját. Új
momentum az Ausztria felé
eső új határvonal, a mely Mo-
son-, Sopron- és Vas megyék
egyrészének a lezselését jelen-
ti.

Az új határt a neuilly-i bé-
kefeltételnek egyes helysége-
nek nevével jelzik, azonban a
pontos és teljesen részletes ha-
tárvonalat még majd külön hété-
tagú vegyes bizottság fogják
a helyszínén megállapítani. E
bizottságba két tagot az antant,
egy Magyarországot és egyet
az új érdekelte szomszédállam
fog kiküldeni.

Az új osztrák állammal szem-
ben elvesztjük a mosonme-
gyei Ruszt várost, Nagymar-
tot, Kiamartont, a Dunántul-
egyik legnagyobb városát Sopron-
ra.

Jugoszláviával szemben elvesz-
tjük a Murakereszde helyet, to-
vább Dárdát, Zombort, Újvid-
éket, Szabadkát, Zentát, Obec-
sét, Nagyikindát, Fegyverke-
retet, Versecet, Fehértem-
plomot, Törökbecsét, Zombo-
lyát, Perlakot, Aliburnát,
Szászkabányát, Mődöt.

Romániával szemben elvesz-
tjük a Bánátot s fővárosát: Te-
mesvárt, Lippót, Lugost, Ka-
ransebest, Fehértemplomot, Or-
sovát, Buziást és a világhíres
Herkulisfürdőt, Resicát, Aninát
az ottani vas- és szénbányákkal,
ugyszintén Volkát, Lupényt
és Fetteszentit kisiklással
szétfeltelepeivel, Dévát, Vajda-
hunyádot, Zalatnát aranybá-
nyával. Oláh közre jut egész
Erdély gyönyörű városaival.
Kincses Kolozsvár, Torda,
Nagyenyed, Dicsőszentmárton,
Gyulafehérvár, Szászsebes, Er-
szébtváros, Segesvár, Med-
gyes, Marosvásárhely, Gyer-

SZÁMÜZIK MAJD A VOLT CSÁZÁRT

A szövetségesek nem köve-
telik Hollandiától a né-
metek volt uralkodójá-
nak a kiadatását, hogy
törvényszerűen elő állítsák.

Ragaszkodnak ahhoz, hogy
Hollandia száműzze Ho-
henzollern Vilmost.

HÁGA, febr. 16. — A leg-
újabb szövetséges jegyzéknek,
amelyet a nagykövetség tanácsa
Hollandiához intézett a volt
eszár ügyében, a szövetség
mást hoztak nyilvánosságra.
Ebből kiderül, hogy a szövetsé-
gesek már teljesen lelettek
arról a tervről, hogy Hohenzol-
lern Vilmosnak a kiadatásáért
követeljük azzal a céllal,
hogy törvényszerűen elő állítsák
és ott kérdőre vonják, hogy
mért oltak a háborút. Ellenben
nyilvánvaló lett az is, hogy
a szövetségesek azért valami-
lyen formában ragaszkodnak a
németek volt uralkodójának a
megbüntetéséhez. Ez a bünteté-
s valószínűleg az lesz, hogy
Hohenzollern Vilmost számmi
fogják, még pedig valószínűleg
a kelet indiai szigetek egyikére.
E szigeteket Hollandia birtoká-
ban vannak.

Az Associated Press, megbiz-
ható forrásból úgy értesül,
hogy a hollandi kormány a vá-
laszát a lehető legrovidebb időn
beül elküldi erre vonatkozó-
lag. A válaszból az lesz, hogy
a hollandi kormány hajlandó
Hohenzollern Vilmost Doornba
internálni. A hollandi kormány
költeiket magát ebben az eset-
ben, hogy szigorú örseget állít
fel a ház körül, amelyben a
volt eszár lakik, nehogy újra
alkalma legyen a világ békejét
megzavarni és szigorú felügye-
letet fog gyakorolni a kimenő
és bejövő posta felett is.

MEXIKÓI RABLÓK FOGSÁGÁBA ESETT

A banditák 50,000 pesot
kérnek váltásdíjjal az
elhurcolt amerikaiért.

Wilson W. Adams zacatesi
bányaigazgató a fogoly.

WASHINGTON, febr. 16. —
A mexikói banditák ismét fog-
ságra hurcoltak egy amerikai,
hogy nagy váltásdíjjal kapha-
sanak érte. A legújabb foglyuk
Wilson Welsh Adams bányai-
igazgató, akinek a családja Los
Angelesben, Californiában van.
Adamst Zacatesből vitték el s
50,000 pesot kérnek tőle.
A külügyminiszterium utasi-
totta a mexikói fővárosban levő
amerikai nagykövetséget, hogy
hívja fel Carranza elnök figye-
lmét a bányaiigazgató elrablá-
sáival a kérelemmel, hogy
kövesse el a mindent Adams ki-
szabadítása végett.

A saltilli és monterei ame-
rikai konzulok azt jelentik,
hogy a zacatesi hatóságok két
század katonát küldtek Adams
hoztételének kikutatására és a
rablók kezéből való kiszabadí-
tására.
Adams az amerikai Minerales
& Metales Company avolsi
Providence bányaiigazgatója
kibolták a telep élelmiszert-
raktárát is Adams elhurcolása
aikalmával.

HATNEJÜ GÉPÉSZ.

MONTGOMERY, ALA., febr.
16. — A rendőrség letartóztat-
ta Marion H. Hayes 24 éves gé-
pész többszörösé vádjá alatt.
Hayesnek hat élő felesége van
Alabama államban. Egyiktől se
vált el, Amikor a hetediket
akart házassági engedélyt ki-
venni, leleplezték és átadták a
rendőrségnek.

RENDKIVÜL SZIGORUAK A MAGYAR BÉKESZERZŐDÉS ÖSSZES FELTÉTELEI

Apponyi szava a béketanács előtt

Neully, január 16.

(A Magyar Távirati Iroda szik-
ratávirata a csepeli radioállo-
más útján.)

A magyar békeküldöttek fő-
megbízottai pénteken kora dél-
után három autóban mentek a
Quai d'Orsayra. Az első autó-
ban ül gróf Apponyi Albert,
gróf Teleki Pál, Henry ezredes
és Sermage őrnagy; a második-
ban gróf Bethlen István, Popo-
vics Sándor, Pravnovszky Iván
és lord Hay; a harmadikban
baró Lers Vilmos, gróf Somssich
László, Jacomini főhadnagy és
egy gyorsíró.

A főmegbízottak pontban dél
után két és fél órakor érkeztek
meg a külügyminiszteriumban.
Néhány pillanatra várakozni
kéllt a kabinetfőnök termé-
sében, amelyet esodlatos gobeli-
nek díszítnek, majd beocsá-
tást nyertek a tanácssterembe
és helyet foglaltak.

Clemenceau nyomban megad-
ta a szót gróf Apponyi Albert-
nek és mikor Apponyi helyéről
felemelkedett, felhívta, hogy
ülve beszéljen. Apponyi állva
maradt, megjegyezve, hogy
jobban szeret állva beszélni,
mert ehhez van szokva.

Apponyi azzal kezdte beszé-
dét, hogy meg egyszer köszönet-
tel mondott azért, hogy a fel-
szólásra alkalmas adtak neki.
Váltaképpen megvitatták szeret-
telt volna, minthogy azonban
a legfőbb tanács erre vonat-
kozólag már döntött, nem ma-
rad más hátra, mint hogy a
döntés előtt meghajoljon és el-
fogadva a helyzetet úgy, a mint
van, egyenesen eljő fel a ha-
ladjon. Nem habozik kijelente-
ni, hogy lényeges módosítások
lélkül a békeszerződés terve-
zet nem fogadhatja el.

Tudatában van, mit jelent az
aláírás megtárgyálása, tudja, mi-
nyó súlyos veszélyek és bajok
származának ebből, de végre
is, ha csak a föltétlen elfogadás
és a békeszerződés visszautasí-
tása között lehetne választani,
akkor az ország előtt csak az a
kérdés áll: öngyilkos legyen-e,
nehogy megöljék.

Szerencsére még nem va-
gyunk ennyire. Önök fölhívtak
arra, hogy tegyük meg észrevé-
teleinket, a mi annyit jelent,
hogy önök még nem mondták ki
az utolsó szót és hogy azok a
dokumentumok, amelyeket önök
elő terjesztünk, abban a komoly
figyelemben és lelkiismeretes
mérlegelésben fognak részlesü-
lni, a mit e súlyos problémák
megkövetelnek. Ebben az eset-
ben reméljük, hogy önöket
meggyőzhetjük. Reméljük ezt
annál is inkább, mert sem ma,
a miön szerencsém van önök-
höz szólani, sem a dokumentu-
mokban, a melyeket az önök
mérlegelése alá bocsátunk, nem
szándékozunk érzelmeinkkel
kérdkedni, sem pedig külön ér-
dekeinket védelmébe venni.
Közös terrumentum keresünk,
a melyen önökkel találkozas-
sunk és ez a terrumentum magától
kialkalmazkodik. Ez a terrumentum
nemzeti közérdeknél és a né-
pek szabadságának az alapelvei
melyet olyan fenn hirdettek
a szövetségesek, valamint az
állandó békehez és az európai
újépítéshez fűződő nagy ér-
dekek.

Clemenceau itt félbeszakított
a szónokot és megjegyezte,
hogy a fogják fordítani angol-
ra, a mit idáig mondott.

A legújabb politikai szenzáció

Kedvezmények az új országok számára

A Magyar Távirati Iroda január
17-én, a következőket je-
lentette félhivatalosan: Addig,
amíg a magyar békefeltételek
részletes és teljes szövege nyil-
vánosságra jut, a közvélemény
tájékoztatására az alábbiakban
közöljük a békefeltételek tart-
almát:

A területi kérdésekre vonat-
kozólag a békekonferencia a
Clémenceau-féle június 13-iki
jegyzékben foglalt határvonal-
at állapította meg országhatá-
ral úgy, hogy délen Békéscsaba,
Mezőhelyes, Baja, Pécs, Szom-
bathely és Kőszeg meg Magyar-
országhoz tartoznak. Barányi-
ban azonban a szerb-horvát-szlo-
ven államhoz kerülnek. Egyéb-
ként a határ pontosan követi a
Clémenceau-féle demarkációs
vonalat.

A közlekedési és léghajózási
határok között megemlítendő az
a követelés, hogy Losoncnál új
összeköttetés létesítendő tizenöt
évi időtartamra forgalmi peage
joggal, a cseh-szlovákok részé-
re. Ilyen peage-jog biztosítandó
a románok részére legfeljebb tíz
évi időtartamra Nagyszalonán,
Arad és Kisjenő között Békés-
csabán át. A déli vasút, Póla
és Kotor-Karcis vonalára a déli-
sláv állammal szerződés köte-
ző. Csehszlovákiának öt éven
belül joga van a pozsonyi-nagy-
kanizsai vonal forgalmi kibóví-
tását kivívni. Pozsony és Fi-
mme között is forgalmi peage-jog
biztosítandó a cseh-szlovákok
részére.

A mezőgazdasági határozma-
nyok úgy intézkednek, hogy
Ausztria és Magyarország kö-
zött egyezmény lesz kötendő a
termékek kölcsönös kieserítése
dolgaiban. Azon államok részé-
re, a melyekről Magyarország
állításal állatokat vett el a há-
ború alatt, jóváértel címén meg-
állapított mennyiségű állatot
keli kiszolgáltatniuk. Bizonyos
mennyiségű épületfát és fater-
meket, továbbá vasat és en-
nokok öntvényeit is követelik töl-
lunk.

A szerződés katonai részének
legfontosabb határozmányai az
önkéntes jelentkezésen alapuló
hadsereg kijelölése, a melynek
csak öt százaléka lehet tiszt és
6.66 százalékát alistas. Ezen-
ség, pénzügyrőség, erdszeti és
melyet és rendőrség az 1913.
évi állomány szerint tartható
fenn. A dunai flottilla megar-
ni. Magyarországnak joga van a
dunai folyamrendészeti cé-
lokra három földterítő járművet
fenntartani.

A békefeltételek eltiltják a
léghajózat és repülést és köve-
telik az átbeli összes anyag
végleges átszállását.

A hadifoglyokra vonatkozóan
a békefeltételek hazaszállításá-
at csak a békeszerződés hatá-
lybalépése után helyezik kilátás-
ba. A hazaszállítás összes
költségeit, valamint a szállítá-
si eszközök előállításáról Ma-
gyarországnak kell gondoskod-
nia.

A többi, így nevezetesen kül-
kereskedelmi, pénzügyi, viz-
ügyi, a Dunahajóságra vonatko-
zó határozmányok szinte szóról-
szóra azonosak az osztrák szer-
ződés ideigvő pontjaival.

Pénzügyi határozatok.

Magyarország pénzügyi ter-
heinek felosztása és mineműsége,
a mennyiben a cseh állam
Románia és a szerb-horvát-szlo-
vák állam lesz köteles viselni
szokat, a fenhatóságuk alá be-
vezetendő eszközök.

— Nekünk kell az elhatározás
lépést megenni, mondta az
egyik vasúti munkavezér. Nem
vagyunk igrasi amerikaiak, ha
az uszárakat továbbra is ga-
ránáljuk a vasutat.

Robert Lansing, a "mended" külügyminiszter.

A VASÚTASOK A WASHINGTONI MAGASÁRATLE KABINETVÁLSÁG AKARJÁK TÖRNI HULLÁMI KÖRÜL

A vasúti szervezetek vezetői,
még ebben a hónap-
ban programot nyujta-
nak át a kormánynak
magas árak letörsére
vontakozás.

Törvényhozással kívánnak
gondoskodni arról, hogy
hasonló esetek elő ne
fordulhassanak.

WASHINGTON, febr. 16. —
A Wilson elnök kabinetjében
bekövetkezett külügyminiszter-
váltással kapcsolatban sok szó
esett a székírávosban arról, hogy
Törvényhozással kellene gondos-
kodni arról, hogy az elnök be-
tevégsége esetén a kabinet mihez
tartas magát, nehogy a mostani
program biztos után mutar, hogy
miként lehessen a megél-
hetési viszonyok magas árait
letörni.

A program felett ugyan
még folynak a viták és hozzá-
szólással engednek a kérdéshöz
minden oldalról, de ezt a vitát
február 23-dikáig, mikor a
szervezetek vezetői új tanács-
kozást kezdenek az elnökkel,
okvetlenül befejezik.

Addig azonban a béremlés-
re vonatkozó minden feltevés,
vita, vagy ajánlat, - pihen. A
kérdést addig nem bolygatják,
amíg arra vonatkozólag az el-
nök új állásfoglalását meg nem
hallják.

A szervezetek vezetői egyet
értenek abban, hogy az elnök
álláspontját okvetlenül tisztel-
ni kell és egyet értenek abban,
hogy a kérdést addig nem kell
bolygatni, amíg az elnök a vé-
leménye felől újra nem értesít
őket, mert meg vannak arról
győződve, hogy igrük teljesen
megbízható kezében van letéve.

Az utasok ellenben egyáltalán
nem titkolják, hogy az ad-
minisztrációval és a kongressz-
szussal egyáltalán nem beszéltek
még a békehez, hogy a két fak-
tor megígérte, hogy a megéhe-
tési viszonyok árait okvetlenül
eszkökenteni fogja és erre va-
natkozólag még egy lépést se
tettek a vasutasok véleménye
szertint.

Lansing távozásának kérdése
annak körülményei korántsin-
csenek még teljesen felderítve
s a közvéleményt a dolog még
hosszu ideig fogja foglalkoztat-
ni.

DK FŐNÖKE

terhand! — fe-
kérdem:
m vagy a sátor.
és benn, hogy ne
szsz. Némén be-
kell őt, azért
vittem.
urfang!
vereim még itt
rdém.
ny, mint nap-
átam. De pus-
vőhelye alatt. —
Shatterhadnek a
n. Te olyan jó
nagy köszöne-
kedek!
terhand minden-
j. Vissza fog
érni?
zem: akkor ma-
Pidát, ki baré-
em lesz.
vagos!
egáltalán őt.
és szólj neki se-
menem kívül se-
neg. mit tettem.
többit is tettem!
Nyujtsd keze-
köszönjem!

teljesen sikerül-
d! Mennem kell,
ki miattam.
és zsebrevehitem
vonta kezemet
logáltam és utána
j, vörös gyer-
tem a sátorba és
vőhelyhez tapoga-
találtam taká-
lító puskáimat.
lytatjunk.)

TANACS.

y.M. Andor

Jogtanács
Savings Building
Andor,
Centrál 1902-X
1907 Broadway Room
1. étolár 9 óráig.

MIKLÓS

JOGTANÁCSOS
CLEVELAND, O.
West Side: Market
Crown Ave. szög.

ACKERMAN

JOGTANÁCSOS.
Bldg., Cleveland, O.
40. emeleti szög.
Phone: Bell Main 3175.
Clinton 3930-B.

SAFRÁN

Magyar Igényed.
Savings Bank Building,
Cleveland, Ohio.
Centr. 3718.

ARTZ

Egyszerű magyar
igényed 40. emeleti
szög. Cleveland, Ohio.
Phone: Bell Main 3175.
Clinton 3930-B.

VARGA

Jogtanácsos.
Savings Bank Bldg.,
Cleveland, O.
Centr. 3718.

Magyarul beszélő
angol ügyvéd, 40. eme-
let. Cleveland, O.
Phone: Bell Main 3175.
Clinton 3930-B.

HOZHATJA

ortut \$3.85-ért.

ok olvasása nem ad-
ni utasításokat, így
maradnak a vállá-
cs, Gessner 150 képal-
dva. Igazi érték, leg-
ny. E tekintetben, így
dítani, különbe meg-
ment, helyrehoz, mit-
cent, lemeztől, oktat-
Ave. Dept. 107.

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Published daily except Sunday the thirtieth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
 (An Ohio Corporation, 23 K. Cserna, President; Dr. Andrew Cserna, Sec'y-Treas.)

Founded by
E. T. Kóhanyi   Kóhanyi Thimár

DR. ANDREW CSERNA, Editor.

Edited and Published at   Szerkesztő és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
 Telephone: Bell, Main 3518. Guy, Central 1281.

RECIPIENTS: AR: AS Egyesült Államokban és Kanadában egy év: \$6.00, fél év: \$3.00. — KÖZELBÉRI: egy év: \$4.00, fél év: \$2.00. — KÖZÖSSÉGI: egy év: \$3.00, fél év: \$1.50. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$6.00, half year: \$3.00. — Foreign countries: one year: \$8.00, half year: \$4.00. — Cleveland one year: \$5.00, half year: \$2.50.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.

New York irodánk címe: Eastern Office
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York.
 Ötletvezető: Joseph Horváth, Manager.

A peches Wilson

BALSZERENCSE üldözi az Egyesült Államok elnökét, amióta "megesinálta" Párisban a békét. A világháborúban esodált és milliók által imádott államférfi, akiben a boldogabb jövődől zólogat láttatja az emberiség, — a legkínosabb, a legkellemetlenebb belügyi és külügyi örvényekben evickél. A balszerencse megkezdte az elnök üldözését abban a pillanatban, amikor hazahozta a versaillesi mesterművet, amikor legelőször kijelentette, hogy minden áron és minden áldozatok árán, ragaszkodik a versaillesi mestermű minden pontjához és vesszőjéhez.

Az első erőlyes kijelentése idején még öszintén hitt az elnök abban, hogy a "handabandázó" ellenzéki szenátorok kíméletlen támadásai dacára, az amerikai nép nagy tömege mellette van. Ebben a hitben kezdte meg szomorú végű szónoki körútját. Ma már megállapíthatjuk, hogy ez a szónoki körút, a rózsákhöz szoktatott, ünneplélt elnöknek, töviseket termett és ezek a tövisek, ha nem is okozták közvetlenül, — de bizonyára sietteték sajnálatos fizikai letörését.

Az egész ország részvétellel fordult a Fehér Ház felé és mindenki a tulfeszített munka áldozatát látta a beteggyanban. A betegség hosszú hónapjai alatt szünetelt a politikai küzdelem kíméletlensége, de ez nem akadályozta meg a szövetségi szenátust abban, hogy véleményét, — lesújtó véleményét — mondjon a versaillesi mesterműről.

Szomorú letérése óta az elmúlt napokban szólt meg először, a régi, szigorú Wilson: és ez a megszólalás szülte az Egyesült Államok legújabb politikai botrányát. A felépült elnöknek első teendője az volt, hogy menesztette külügyminiszterét. Az Egyesült Államok alkotmánya nem ösmeri az egyes szakminiszterek felelősségét, akik tulajdonképpen az elnöknek, az ország által fizetett "maganalkalmazottai". Az elnök úgy állítja össze kormányát, ahogy akarja: bevehet bárkit és minden megindokolás nélkül, bármikor elküldhet bárkit.

Robert Lansing menesztése nem kellett volna különösebb szenzációt, ha nem fűzi hozzá ügyetlen indokolását az elnök. A kegyvesztést azzal indokolta ugyanis Woodrow Wilson, hogy betegsége alatt "kormánytanácskozásként" tartott a külügyminiszter, aki értekezletre hívta ötszöze többi kollegáját. Wilson szerint, ezzel a cselekedetével, Lansing bitorolta az elnöki jogokat. És ez a pont az, amelyik a köz kérdésévé teszi az elnök levétét. Az elnöki állás "bitorlása", minden magyarázat nélkül, alkotmányba ütköző cselekedet. Aki az elnöki hivatalot bitorolja, az számadással tartozik az országnak és teljesen mellékes, milyen hatóság végzi el a számonkérés hivatalos munkáját.

Még az elnök legodaadott támogatói sem tagadják, hogy ezáltal tényleg elvetette a szulykót és a Lansinghez intézett levél megfogalmazása legalább is szerencsénylen. Különösen azért, mert teljes terjedelmében a nyilvánosság elé került. Nemcsak Washingtonban, de az egész országban hónapok óta beszélnek, hogy szulykó összekülbömbözések alakultak ki az elnök és a külügyminiszter között és ezeknek az összekülbömbözéseknek dátuma egész Párisig nyulik vissza. A Lansinghez intézett levél tüntető tanubizonyosság, amellyel, hogy Wilson csak ürügyet keresett "kellemetlen" hivatalnokának csendes eltávolítására. Igazán balszerencse, hogy a csendes eltávolítás olyan hangosra fejlődött, aminőre nem volt példa az Egyesült Államok politikai életében.

Az elnök tette közügyévé a Lansing ügyet. Ha minden indoklás nélkül, bármilyen formában küldi el a külügyminiszter, — senkinek semmi köze hozzá. De ha azzal vádolja meg, hogy az alkotmányba ütköző cselekedetet követett el, úgy a vád mellől elmaradhatatlan az indoklás. És ezzel még mindig tartozik az amerikai népek az elnök.

Wilson tünényesees pályafutásában legjellegzetesebb az a tény, hogy akkor kezdte el üldözni a balszerencse, amikor szilárdan sarkára állott és visszautasított minden elvi alkudozást. Kormányzásának első felében szédülően politikai sikerének az volt a titka, hogy mindig kitűnően megérezte, előrelátóan megállapította, melyik kérdésben, mikor és meddig kell engednie. A kiegyezési hajlam, az egyezkedési politika még Párisba is elkísérte.

Alig érkezett azonban vissza a Fehér Házba az elnök, teljesen megváltozott az a békeszerződés kérdésében a legridegebben, a legszigorubbán visszautasított minden egyezkedési kísérletet és szabad folyást engedett a szenátus példátlanul álló politikai harcának.

Európában, egyetlen kérdésben foglalt el megváltoztatatlan álláspontot az elnök: a fumei kérdésben. Kijelentette és ragaszkodott hozzá, hogy az egykori magyar kikötővárost nem kaphatja meg Olaszország, hogy az nem lehet másé, csak a jugoszláv államé. És a Lansing ügy viharában érkezik a hír, hogy az európai nagyhatalmak Wilson akaratát ellen döntöttek és azzal fenyegetődzik most az elnök, hogy teljesen visszavonul az európai ügyek intézésétől.

Határozott balszerencse üldözi az elnököt és ősi magyar alapon egyet ajánlhatnánk csak neki: "pechesen meg a kártyát", — hagyja abba a játékot egy

Roosevelt bizalmas vallomásai

Uralkodókról és köztársasági elnökökről. — Ferenc József és Roosevelt.

BEFEJEZŐ KÖZLEMÉNY.

...Szivesen és öszintén tiszteltem azt a királyt, aki teljesíti kötelességét és illedelmesen viselkedik, s szivesen megadom neki mind azt a hivatalos udvariasságot ami szokásos. De a képmutatást s főképen a snób képmutatást nem sziveslem. S mindenfajta snób képmutatás között a legelgenszenevesebb az, amikor valamely demokratia hangosan hirdeti az ő demokratikus voltát s mégis úgy a magánéletben, mint a közéletben minden alkalmat megragad, hogy ezt a saját állását megmutassa. Az én szememben van valami az ép abban az amerikai elméletben, hogy egy központi igárt kell választani a népnek annak az állásnak betöltésére, ami felér a leghatalmasabb uralkodóval s annak a hatalomnak gyakorlására, amely bizonyos időben felülmúlja a cásáré, a császártól vagy a pápától, s akkor azután, amikor ezt az állást már betöltötte, hagyja azt ott, mint nyugdíjat nem élvező magánember, aki teljes önzérettel lép vissza polgártársának sorába, nem követelve semmit egyebet csak azt, amire egyéni érdemei révén rá szolgáltak. De nem csak a legkevésbé sem szép, de közönséges és ostoba dolog, ha az elnök vagy volt elnök azt akarja elhíttetni a világgal vagy tetszik neki, ha a világ elhiszi, hogy valami olyan másodrendű királyt üntaztat. Olyan ez, mintha valamelyik római ex-diktátort olyan bánásmódot követelt volna a maga számára, mint Pergamun vagy Antiochia királya. Csak ostobának tünneti fel az embert, ha azon igyekszik, hogy öszeféltetetlen dolgokat egyetesen öszse. Az elnöknek és a királynak pozíciója teljesen különböző és fajtájára, mint fokra nézve. S ostobaság, sőt az ostobaságnál is rosszabb ezt elejtelen. Meglehetősen lényegtelen, hogy más népek öszták-e az amerikaiak emlékeztet az Elnökségre. De igen lényeges, hogy fogadják el ezt az elméletet maga az amerikai nép s igyekezzenek annak megfelelően, különösen azok, akik ezt az állást már betöltötték.

"Mindenkor kész vagyok tanúságot tenni azoknak a különböző uralkodóknak udvariassága és jó modora, kötelessége és felelőssége mellett, akikkel összejárok. De, persze, a mint vártam volt, olyanok voltak ők is, mint más emberi lények, abba a tekintetben, hogy nem álltak valami magasban az állagot tekintve intelligencia és erőly dolgában. Bizonyára, az olyan fajta erőly, amelyre egy első osztályú elnöknek, vagy miniszterelnöknek, nagy hadvezéreknek vagy hadügyminisztereknek van szüksége, egyszerűen nem volna helyén egy alkotmányos uralkodóban, közönséges. Nyilvánvalóan, hogy egyszerű alkotmányos uralkodónak arra van szüksége, hogy valami aféle magasabb fokú elnök legyen, azonkívül társadalmi tekintetben a feje a nép amaz osztályának, amit "a divat szabaddköltvényeseinek" szokták mondani. Ez az utóbbi funkció nagyon fontos, s a politikai hatalom hiánya s a társadalmi helyzet kiválósága távol tartják a királyt mind azoknak az embereknek benső társaságától, akik azokat, a dolgokat intézik, amik valójában szavlatnak. Az ilyen társaság önkövelten magával vonja az egyenlőségnek bizonyos mértékét s ebből a szempontból a király kétszeresen tiltva van mindattól, ami valóban életbevágó és érdekes. Politikailag soha sem tud felemelkedni, társadalmilag soha sem tud leszállni.

Ha az összehasonlítás különösnek látszik is, ezek az uralkodók a maguk egymáshoz s másokhoz való viszonyával a régi idők ama nyugati helyőrségi tisztai családjaire emlékeztetnek, akik kis csoportokat alkotva el voltak zárva a világtól a közkatonák, altisztek, telepekse tengereiben s ha egy társaságot alkottak is, mégis féltékenykedés, versengés, elismertlen szakgatta őket azét egymástól.

"Kívánatos dolog lehetne királynak lenni diktátort hatalommal s megfelelő képességgel is ennek hatalomnak használatára. Nagy Frigyesnek lenni például, vagy akár olyannak, mint az öreg Vilmos császár volt, aki ha nem volt is épen benne azok a tulajdonságok, amik képessé tették arra, hogy Moltké, Bismarckot, Roont használja fel. De a közönséges királynak, s barátkozás hajlandósággal szölok mindazokról a királyokról, akikkel találkoztam, olyan szerepet kell játszani, amelyben az egyenruhának a komoly ügyek mellett tudatosan nagy szerep jut. Ahhoz képest, hogy mennyi a kenyer, elviselhetetlenül sok a zszák. Ha a király jó modoru, egyes, becsületese ember, jó példával járhat elől, viszont ha nem az, legjobb alttvalója, beleszámitva a papoknak majd nem a nagyobb részét is, kötelességének tartja, hogy szemet hunyjon. A királyi valami jó befolyást is gyakorolhat a közügyekre, közvetlen módon. De, ha alkotmányos uralkodó, akkor nem játszhat olyan szerepet, mint a milyen szerepet játszanak a közéletben az igazi vezető férfiak.

Tessék engem megérteni. Nem azt értem, hogy a király nem szolgál valami hasznos célt, épenugy, mint ahogy hasznos célt szolgál a zászló is. Csak valami nagyon ostoba teremtés beszélné úgy a zászlóról, mint holmi festett vásznonról, mivel a zászló olyan jelkép, aminek óriási következményei vannak az ember életében és gondolati világában. Épen így, végtelen hasznos célt szolgálhat a király is, mint valami szimbólum, s nem kétlelem, hogy több népre valóssággal szerencsétlenség lenne, ha nem volna ilyen szimbóluma, ilyen jelképe. Nem beszéltek arról, hogy a királyi hasznos lehet a társadalomra, amit teljesen elismerek. Csupán azt mondom, hogy az ő saját szempontjából, ha igazán erőlyos és hatásmos ember, szinte elviselhetetlenné kell lenni, hogy ilyen szereppel kell beérnie.

TAKARÉKOS

ember Rakja előre a garast, tegye pénzt banksba Nagy számlátok szölok betétek után.

KISS EMIL

BANKAR
 133 Second Avenue
 New York.

A lustasági adó.

Az olasz képviselők egyike azt javasolja, hogy a herékre, a lustálkodókra, munkakerülőkire oly magas adót vessenek ki, hogy örökre elmenjen a kedvük a henyéléstől. A javaslat nem rossz, de gyakorlati kivitelezése óriási akadályokba ütközik. Az állam adójövedelme nagyon kevés szaporodnék a tervbe vett lustasági adóval, a lusták száma viszont alig csökkenne. Mert a lusta ember lusta marad a szulyos adó dacára, legfeljebb lusta azét arra használja fel, hogy valami módot eszeljen ki az adózás alóli kivovára.

A háború alatt egyes államok nálunk is hoztak törvényt a lustaság ellen. Adót ugyan nem raktak ki a munkakerülőkre, de büntetést szabtak ki rájuk. Az idült lustaságban szenvedők menten oly lámba menekültek, ahol a lustaság még elnézett, vagy az állam területén maradtak, de olyan daszab után néztek, ahol dolgozni nem lehetett. Akadtak minő barátok, akik elég kegyesek voltak és alkalomadtán igazolták, hogy Mr. Lusta náluk dolgozik, bár irodájuk vagy üzletük külsőzöt soha át nem lépte. Eleinte egy pár Mr. Lustát a törvény elé állították, de később ezzel is felhagytak, mert belátták, hogy halál és lustaság ellen nincs orvososság.

Pedig nem is volna olyan rossz dolog a lustákat munkára fogni. Az ugynevezett átmeneti időszakban mindenkire szükség van. Az európai állapotok részben azért olyan züllöttek és tarthatatlanok, mert a produktió csökély. A munkások munkabírása, munkaképessége megcsappant és minthogy a munka idő is — nagyon helyesen — kevesebb a produktó, a termelés zékélyebb. Az európai országok csak úgy állhatnak talpra, ha épannyit vagy közelennyit termelnek, mint a háború előtt és ez csak úgy lesz lehetséges, ha minden munkabíró egyén dolgozni fog. A lusta nemcsak nem fokozza a termelést, hanem olyan fogyasztó, aki csak az állam és társadalom terhé, tehát mindkettőnek kárt okoz. Másoknak kell helyette dolgozni, másoknak járó hasznót emészt meg, de ő maga senkinek sem hájt hasznót.

Törvényt a lustákat munkára kényszeríteni nem lehet és mégis kell módot találni, hogy az improduktív lustaból produktív munkás válják. Aki nem segít, hogy másoknak is kényér jusson, az maga se érdemel kényeret. Aki lusta a dolgra, azt akár gazdag, akár szegény, közbizto ki a társadalom és csak akkor fogadjja vissza, ha megtörve hajlandó a közös munkában résztvenni.

A lusta amellet, hogy improduktív, rossz példa is. Sokan szontagságoknak volt a tanuja. Nagyon fesztenell és kedvesen beszélgetett olykor politikáról, befolyást is gyakorolhat a közügyekre, közvetlen módon. De, ha alkotmányos uralkodó, akkor nem játszhat olyan szerepet, mint a milyen szerepet játszanak a közéletben az igazi vezető férfiak.

Tessék engem megérteni. Nem azt értem, hogy a király nem szolgál valami hasznos célt, épenugy, mint ahogy hasznos célt szolgál a zászló is. Csak valami nagyon ostoba teremtés beszélné úgy a zászlóról, mint holmi festett vásznonról, mivel a zászló olyan jelkép, aminek óriási következményei vannak az ember életében és gondolati világában. Épen így, végtelen hasznos célt szolgálhat a király is, mint valami szimbólum, s nem kétlelem, hogy több népre valóssággal szerencsétlenség lenne, ha nem volna ilyen szimbóluma, ilyen jelképe. Nem beszéltek arról, hogy a királyi hasznos lehet a társadalomra, amit teljesen elismerek. Csupán azt mondom, hogy az ő saját szempontjából, ha igazán erőlyos és hatásmos ember, szinte elviselhetetlenné kell lenni, hogy ilyen szereppel kell beérnie.

Betegleg figyelmebe

Orvosi tanács ingyen. Minden beteg teljeskörűen lesz kezelve, bármilyen súlyos betegség. Ha másként nem tudták meggyógyítani, vagy gyógyhatásnak mondták, bízommal forduljanak hozzám.

Dr. A. NEUMAN
 10 East 22nd Street, New York City.

A hajójegyek

árak le lettek szállítva Amagyar korona ára szintén olcsóbb lett

HONFTARSAIM, ha az óhasába, szűlföldjükre, szertekhez visszatérni szándokoznak, mielőtt utnak indulnak, irjanak vagy forduljanak személyesen

ZARO C. HENRI

Törvényes Bankár s Hajójegy irodájához
 Bankom New York állam Bankfelügyelősége felügyelete alatt.

Ne jöjjon eddig New Yorkba, amig tőlem a rendes, pontos és szükséges utbeigazítást nem kapja meg. Utlevélet és más szükséges utazási okmányait díjtalanul szerzem meg úgy, hogy Önnek nem kell New Yorkban hitelezni, sőt hónapokig heverni míg a nagyon keservesen megkeresett honpapikejté elköti vagy leketlen egynek megfeszíté tőle, a mint már sok honfitársunkkal megtörtént. Amint az összes utazási okmányait teljesen rendbe hoztam, rögtön Special levél vagy szükség esetén táviratilag értesítek, hogy jöjjon be New Yorkba készen a hajószállásra.

Nagy és gyors hajónk hetenként kétszer indulnak s határozottan merem állítani, hogy én több utat szállítok szűlshazájba, mint a többi úgynökök együttvére, ami "átharak ezen lapban megjelent utazási csoportképekéről is."

Irjon vagy forduljon személyesen s bizalommal hozzám.

Zaró C. Henri, Bankár

39 Cooper Square Third Ave.,
 The Zaró Bank Bldg.,
 Cor. 6th Street,
 New York City.

Négy Nagy Előny,

melyekben csak nálunk részesülhet.

1. Pénzküldésünk tökéletes
2. Átutalásunk biztos
3. Kifizetésünk gyors és ami a fő
4. Áraink legolcsóbbak.

Tegyen egy kísérletet és meggyőződik. Kérjen ajánlatot és meglátja, mennyit takarít meg, ha pénzt általunk küldi. Legyen Ön is egyike ezer és ezer megelégedett ügyfeleinknek.

A legkisebb és legnagyobb összeget bárhová

KÁBEL UTJÁN

is elküldjük. — Kábeldíj 2 dollár 50 cent.

Felleges pénzt ne tartsa otthon. Biztos helyen lesz nálunk mint

BANKBETÉT

Pénzt nemcsak hűségesen megőrizzük, de kamatot is fizetünk Önnek. Betétkönyvét azonnal elküldjük és pénzt kívánására bármikor kamatmentes visszafizetjük.

Közjegyzői ügyeket pontosan és lelkiismeretesen elintéztünk.

Hazai okiratok konzuli hitelesítését elvállaljuk.

Felvilágosítást és tanácsot bármely ügyben szívesen ad

NÉMETH ÁLLAMI BANK

NÉMETH JÁNOS, elnök.

Fülsőlet: A BANKPÁLTOTÁBAN 10 EAST 22nd STREET

Főkülsőlet: 1597 SECOND AVENUE CORNER 83rd STREET

NEW YORK CITY.

Az Amerikai Élelmiszer Adminisztráció Élelmiszer-Utalványait

mi árusítjuk. Vásárolhat 10 és 50 dolláros utalványokat, melyek ellenében a Hoover-bizottság budapesti áruházából kasszálatlanul az élelmiszereket. Az utalványokat a magyar kormány bejegyzésével és jóváhagyásával adja ki az amerikai élelmiszer-adminisztráció és az utalványok semmiféle megszorításoknak nincsenek alávetve. Egy címre több 10 vagy 50 dolláros utalvány is küldhető. Ha a címzett az utalványt 90 napon belül nem villanásba, a feladó pénzt a csekély készletadások levonásával visszakapja. A huzonnát megjelölt jutalékok az éhez gyermekek alapján adományoznak.

NÉMETH ÁLLAMI BANK, Németh János elnök

Fülsőlet: A Bankpáltotában, 10 East 22nd Street
 Főkülsőlet: 1597 Second Avenue, Corner 83rd St., New York City.

A tanács megtagadta a né-szövetségeknek adjanak, akár meteknek s az osztrákoknak azt külföldi nagy bankok. Ennek a kívánását, hogy légi rendőrfedezési Ausztria kész lekötni ség céljaira repülőgépeket tart minden vagyonát és jövedelmét, hassanak.

Megelőlte az e Europa erőszakossá

(Folytatás az 1-és oldalról)

vényesüljön. A francia ügy tárgyalja az esetleges, valami szenzációt s nagy közszerepet megjegyezéséről azt. A Temps a közzételt hívatals magyarra fordította.

"Az Egyesült Államok nyá kritizálja Lloyd George-t a javaslatát, amit az szűlvoknak jan. 20-án közölte a Legfelsőbb Tanács." "Mr. Wilson tanulmányt a tárgyat, de kijelentette, ezekhez a feltételekhez nem tud hozzá. Különösen ellentéves van az ellen, hogy Jugoszláv választania kelljen ezt a tervet fogadja-e meg, engedni, hogy végrehajtson londoni titkos szerződést." "Amellett egy talán az Egyesült Államok elnök, Lloyd George terve nagy tétől a tervezett szerződésben dolgoztak meg. Decemberben dolgoztak meg George és Clemenceau az szűlt Államok képviselői közreműködésével." "Wilson elnök kijelentette, hogy a szövetséges hatalmak tézik az Adria kérdéséről, hogy az Egyesült Államok megvárják, amíg az Adria kérdés megoldott lesz. A kérdés megoldásáig az Adria kérdés megvárják, amíg az Adria kérdés megoldott lesz. A kérdés megoldásáig az Adria kérdés megvárják, amíg az Adria kérdés megoldott lesz."

WASHINGTON, febr. 16. — A Fehér Házban nem voltak szűlvokok a francia Le Temps cikke a közleményéről, amelyben az foglaltatott Wilson elnök elene van a kérdés olyan megoldásintá, mint a milyen megoldást végtességek elhatároztak, nem cáfolták meg, de erősítették meg.

PARIS, febr. 16. — A De Paris jelenti, hogy az eségek máris visszautasított Wilson elnöknek azokat a javaslatokat, amiket az kérdés megoldását célzó ványal szemben támasztott. Az Amerikának ebben tárgyban küldött jegyzék angol és francia miniszterek közöszvezték s ebben a jegyzékben az angol és francia kormányok az Adria kérdés megoldásáig az Adria kérdés megvárják, amíg az Adria kérdés megoldott lesz. A kérdés megoldásáig az Adria kérdés megvárják, amíg az Adria kérdés megoldott lesz."

A Wilson elnök jegyzékéig eddig nem tett. Tudni vélik azonban, hogy a né-szövetségeknek adjanak, akár meteknek s az osztrákoknak azt külföldi nagy bankok. Ennek a kívánását, hogy légi rendőrfedezési Ausztria kész lekötni ség céljaira repülőgépeket tart minden vagyonát és jövedelmét, hassanak.

Belgrádban kabinetválságot okozott a francia miniszterelnök.

AZ "ELORE" csoda szemorv

jobb a v
 Milliók vakultak meg, ket je szemorvossal, vagy

JOSEPH K

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

YOUNGSTOWNI ÉS KÖRNYÉKI HIREK.

Közlő Mihók Sándor iradvezető: 336 W. Federal St., Youngstown, O.

HORVÁTH DAVID HALÁLA.

Az egész youngstowni magyarság gyászolja a népszerű és deák embert.

Youngstown, O. — Nagy esemény érte a napokban a youngstowni magyarságot, mert örök sláma hunyta a szemét Horváth Dávid, a Szent István egyetemeken át érdemes elnöke és alapító tagja, a Szent István egyháznak gondnoka és a nagybizottságnak kezdetől fogva szorgalmas tagja.

Közel tíz napig küzdött az influenza nem ismerő spanyol influenza és az azt követő tüdőgyulladás ellen Horváth Dávid erős szervezete. De végül diadalmaskodott a betegség és Horváth Dávid kilehelte nemes lelkét.

Horváth Dávid a Veszprémmegyei Vasvár községben született 1884-ben, tehát 36-ik évében, férfikorának sugárzó delén ragadta el a környéklen halál. 19 évvel ezelőtt jött ki Amerikába és miután egy évet West Virginában töltött, a honnan Youngstownba jött, ahol 18 éven át volt a Republic Iron and Steel Co. nagyrabecsült és általánosan tisztelt alkalmazottja. Munkásterápiái és felelősségi mind szerették. Horváth itt nősült 16 évvel ezelőtt, amikor elvette a Károlyfalva, zemplémmegyei Kopasz Margitot, akivel boldog házasságot kötött és aki hű segítőtársa volt egész életén át. Hat árva sírját a szerető apát Horváth Dávidban: a 14 éves Erzsébet, a 12 éves Ilonka, a 9 éves Margit, a 8 éves Ferenc, a 5 éves Matild és a másfél éves Lajoska. A családon kívül számos rokona, jó barátja és ismerőse gyászolja.

Várlaky Sándor róm. kath. plébános lelkebe markoló gyönyörű gyászbeszédben buszította el a magyarság halottját. A templomban mindenki zokogott, még a prédikáló pap szeméből is kiesődt a könny. A gyászmise után megindult a halottasközi a Calvary temetőbe. A menetben több, mint 20 autóbóli vett részt.

Horváth Dávid iránti nagy tisztelelő a Szent István egyetem következő régi tagjai szerepeltek mint halottvivők: Habodász Gusztáv, Balaskó György, Cene Gébor, Nagy József, Darázs Frigyes és Pipoly Gyula. A koporsóra virágot tett a Szent István egyetem hatalmas keresztjében. A nagybizottság a többi egyetemen nevében gyönyörű rózsaszálakat küldött ki a magyarság részvételt, míg az ismerősök és rokonok szintén igen sok koszorút helyeztek a ravatalra.

Szerkesztői üzenetek.

J. R. S. — Jelentkeztek! Okvetlen és mielőbb, kár volna egész életében megszervezni érte, idegen név alatt, a besugárzás kitéve. Gondos megindokolással méltányos megítélésre számíthat, s jó volna, ha erre nézve tekintélyesebb ügyvéd tanácsát kérné ki.

KÖVETENDŐ PÉLDA.

Balász Ferenc 36 dollár 50 centet gyűjtött az éhező magyar gyermekek részére.

Youngstown, O. — A youngstowni magyarság egyik nemes szívű és felkelt gondolkodású tagja, a 932 Franklin avenuen lakó Balász Ferenc, 36 dollár 50 centet gyűjtött össze, a magyarsági éhező gyermekek javára.

Alább közöljük a szives adakozók névsorát, a melyből meggyőződhetik róla mindenki, hogy őt magyar ember lelkületével, a többi adakozó idegen nemzetiségű. — legnagyobb részben amerikai polgár volt. Ez a körülmény adja meg az értékét Balász Ferenc gyűjtésének, mert ő bebizonyította ezzel, hogy igenis lehet kollektíván a szegény magyar gyermekek részére, csak akarni kell.

Ezért érdemi még a jogos dícséretet Balász Ferenc, a ki a gyűjtött összeget átadta Mihók Sándornak, aki ebben a városban a gyűjtést vezeti. A következők adakoztak: 2-2 dollárt: Csernay Lajos. 1 dollár 50 centet: Steve Szilárd.

1-1 dollárt: William Mader, Peter Messinger, Albert Taylor, James Humble, Jager Lajos, B. J. Davis, C. C. Hubbard, Sam. Hill, Hochwart János, Carl Neille, James Ritchie, H. J. Magette, John Speur, Frank Webster, Arthur Nelson, John Höbely, Arthur William, Alfred Needs, David Tanager, Oscar Anderson, Thomas Conroy, E. L. Bonahy, Jas. D. Murphy, Boda Mózes, R. E. Priefer, W. N. Pierce, Thomas James. 50-50 centet adtak: Economy Shoe Store, J. Bell, John McBrade, Geo. William, Joseph Mixicht, John Troján, O. Meeds, Alfred Neilson, Roy J. Knautz, Jacob C. Taylor, Joseph H. Omles, John Peseu, Pallyay András és Tarjovics András. Összesen 36 dollár 50 cent.

SZERETŐ SZIVEK.

Duquesne reformátusok a magyarsági gyermekekért.

Duquesne, Pa. — A magyarországi gyermekek felállítására a duquesnei református magyarság részéről újabbán az alábbi 113 dollár és 42 centet kitévő adományok küldettek be a segélyezés munkáját végző bizottsághoz, az American Relief Committee for Hungarian Sufferers.

A duquesnei magyar református Nőegylet mulatságának jövedelme 87 dollár és 42 cent, amely összegben benne foglaltatnak az alábbi adományok: Barna Zsuzsanna \$4.00, Oláh Mihályné \$4.00, Dakos Pálné \$4.00, Horváth Sándorné \$4.00, öz. Szabó Istvánné \$2.00, Rezes Szabó Istvánné \$2.00, id. Lackó Jánosné \$2.00, Kovács Jánosné \$2.00, Lajos József \$2.00, Popély Mihályné \$1.00.

Templomi gyűjtés utján begyűlt adományok: Kovács András \$3.00, K. Kovács János \$3.00, id. Homoki József \$2.00, Dózszy István, Balogh Sándor, Simon Benjámin, Csengő Pál, Balázs János, Gyenes Dániel, K. Bodnár Sándor, Kosa Gébor, Sajgó Teréz, Sárközy Margit, Henczel János, Sapos Mihály, Szakács Albert, Kosa Ferenc, Fekedhazy János, Horváth Sándor, Kanyári János 1-1 dollárt; Nyisztor Annuska és Nyisztor József 50-50 centet. Összesen 26 dollár.

Szerkesztői üzenetek.

J. R. S. — Jelentkeztek! Okvetlen és mielőbb, kár volna egész életében megszervezni érte, idegen név alatt, a besugárzás kitéve. Gondos megindokolással méltányos megítélésre számíthat, s jó volna, ha erre nézve tekintélyesebb ügyvéd tanácsát kérné ki.

KÖVETENDŐ PÉLDA.

Balász Ferenc 36 dollár 50 centet gyűjtött az éhező magyar gyermekek részére.

Youngstown, O. — A youngstowni magyarság egyik nemes szívű és felkelt gondolkodású tagja, a 932 Franklin avenuen lakó Balász Ferenc, 36 dollár 50 centet gyűjtött össze, a magyarsági éhező gyermekek javára.

Alább közöljük a szives adakozók névsorát, a melyből meggyőződhetik róla mindenki, hogy őt magyar ember lelkületével, a többi adakozó idegen nemzetiségű. — legnagyobb részben amerikai polgár volt. Ez a körülmény adja meg az értékét Balász Ferenc gyűjtésének, mert ő bebizonyította ezzel, hogy igenis lehet kollektíván a szegény magyar gyermekek részére, csak akarni kell.

Ezért érdemi még a jogos dícséretet Balász Ferenc, a ki a gyűjtött összeget átadta Mihók Sándornak, aki ebben a városban a gyűjtést vezeti. A következők adakoztak: 2-2 dollárt: Csernay Lajos. 1 dollár 50 centet: Steve Szilárd.

NE HANYAGOLJA EL A HÜLÉSÉT

Vegye elejét minden komoly bajnak, a Szent Erzsébet

TÜDŐ-BALZSAMMAL

mely gyorsan szünteti KÖHÖGÉST, FULLADÉST, HÜLÉST, NEHEZ LÉLEGZÉST REKEDTSÉGET.

Egy üveg ára 1 dollár 10 cent. Kiszárolag e címen kaphatja:

SZENT ERZSÉBET

ELSŐ MAGYAR GYÓGYSZERTÁR

9115 Buckeye Road Cleveland, O.

B. J. E. Chicago, Ind. — Próbálja meg, s írjon erre a címre: M. Kis, 1900 Collins St., Joliet, Ill.

ASZERENCSÉTLLEN HADIFOGLYKON SEGITENI KELL

Károly svéd herceg meg akarja menteni a szerencsétlen osztrák, magyar és német hadifoglyokat.

A Szibériában levő hadifoglyok rettenetes sorsa.

STOCKHOLM, Febr. 16. — Károly svéd királyi herceg már teljesen elkészült a tervével, a mivel már régebben foglalkozik, hogy miként mentse meg azt a kétszáz ezer magyar, német és osztrák hadifoglyot, a melyek mindig Szibériában anykolódik, rettenetes, kimondhatatlan nyomor közepette. Károly herceg a svéd Vörös Kereszt elnöke.

Ebbe az egyesületbe vetették a hadifoglyok a reményüket már régen. Károly herceget tartják szegények a modern Mózének, aki majd elvezeti őket az ígért földjére.

A Vörös Kereszt egy kiküldött bizottsága már el is kezdte a munkát és megdöbbentő nyomorról, betegségekről, járványokról, a halálos ártalmakról, a halálos ártalmakról, az örült ségekről számol be.

Az élet körülmények, az időjárás, mind hozzájárulnak ahhoz, minden egyébről eltekintve, hogy a szerencsétlen, hadifoglyoknak az élete a pokol legyen.

A svéd Vörös Keresztnek nagy mennyiségű pénz áll a rendelkezésére. A hadifoglyokat Vladivosztkában fogják összegyűjteni, onnét Japánba szállítják őket, ahonnan háza szállítják őket. A herceg szerint az egész munka körülbelül egy esztendőre lesz igénybe.

MIÉRT ÖLTÉK MEG JUKELSOHNT ÉS EFFIMOVOT?

Kun Bélát ellenőrizték.

Julius 19-én este a Hungária-szálló előtt két ukrán tisztet, miután nehéz köveket raktak az alsóruhájukba, összekötözték és a Dunába dobták. Az egyiknek holttestét néhány nap múlva kivette a víz, a másiknak nyomra vezetett. Ez a Jukelsohn és Effimov-ügy, a melyben már több letartóztatás történt: a terroristák közül, a kik a gyilkosságot végrehajtották, három már fogva van. De a gyilkosságok oka még nincsen kiderítve. Az itt következő adatok azonban alkalmasint hozzájárulnak a nagyon homályos ügynek a megvilágításához.

Jukelsohn is, Effimov is két-ségtelenül bolsevista volt; az, hogy Denikin küldte őket Budapestre, hogy itt az ellenorradalmat szervezzék és hogy nagymennyiségű aranyat találtak náluk, — mesebeszéd. Effimov Gligor 36 éves tiszt volt; meggyőződéses bolsevista, a ki már az 1905-iki forradalomban is élenk részt vett. Társa, Jukelsohn Izák német eredetű, de teljesen oroszosodott 22 éves fiatal ember volt: az orosz forradalom kitörésekor kadet volt Pétervárott; ő volt az első a kadetok között, a ki a forradalomhoz csatlakozott, még pedig a balszárnyhoz. Az utolsó időben Kievből dolgoztak a mozgalomban s állítólag azért küldték őket Budapestre, hogy itt az orosz hadifoglyokból vörös csapatokat szervezzenek, éppen úgy mint a hogy Kievből is voltak vörös magyar csapatok, melyeket hadifoglyokból állítottak össze. Valószínű azonban az a feltevés, hogy a két ukrán tisztet az ukrán szovjet diktátora, Racowski, Kun Bélának és környezetének megfigyelésére küldte Budapestre. Racowski és Kun ugyanis igen rossz viszonyban van egymással, — különösen nagyon gyanakodnak egymásra. Azt a feltevést, hogy a két ukrán tiszt nem Denikinnek, hanem Racowski-nak kéme volt, nagyon megerősíti az a körülmény, hogy az első napokban igen sok jelentést adtak fel a cseppeli rádióállomás Racowski címére s e jelentések nem a Moszkva, Kievet és Budapest közt használatos ötégyű chiffrében írták, hanem egészen eredeti, kétszámjegyű írást használtak, melyet Kun Béla irodája nem volt képes megfejteni. Tulajdonképpen Alpári Gyula, a külügyi népbiztos helyettese gyanakodott a két ukrán tisztre s az ő rendelkezésére történt, hogy a két ukrán tisztnek egyenlőgy jelentést sem továbbított Kievből a cseppeli szikratávó-állomás.

SZAMUELY ELLENFORRADALMI TERVE.

Megölétésük okainak és haláluk körülményeinek felderítése csak akkor válik lehetségessé, ha majd tisztázni fogja a vizsgálat a Szamuely-féle ellenforradalom ügyét. A ki a diktatúra ügyeit csak valamenyire is ismeri, jól tudja, hogy július 19-20-ára egy ellenforradalom volt előkészítve, még pedig az a célja, hogy a dolgokat még jobban balra esavarja. Nem fehér, nem is vörös, hanem verővörös ellenforradalom készült, a melyben a Lenin-fiúk volt a főszerep. Eről a ma még nagyon homályos ügyről Dietz Károly, a volt főkapitány, az entente egyik missziójának jelentést tett, de ő is csak határozatlan és nem teljesen megbízható információkkal rendelkezik. A bécsi Neue Freie Presse július 18-ig 19-iki száma elég hű képet ad annak az izgalomnak, mely a készülő puccs miatt Budapestben érett volt mindenben, a ki tudott a dolgról, míg a főváros több mint egy millió lakosa mit sem sejtett a készülő veszedelemtől.

Tény, hogy e napokra a Lenin-fiúk terroristá csapatát nemcsak ágyukat kapott, de rengeteg tüzériái is készült. Bohm, a ki nem tudta, miről van szó, ez ellen táviratban tiltakozott. Kun azt felelte neki, hogy nem a Lenin-fiúk kapják a löszert, hanem Chlepkó elvtárs, a vörös őrség politikai biztosa. Tény, hogy a Lenin-fiúk ellopják a Kun személyes őrzetere rendelt két páncélos autót, tőlük ellopják a vörös katonák s ezektől ismét visszatalál a Lenin-fiúk; tény, hogy Bohm az offenzíva előtt álló hadsereg számára hiába kérte a két páncélos autót, Kun nem adta oda neki. Még azok között

ALPÁRI GYANUJA.

Alpári annyira gyanakodott a két ukrán tisztre, hogy Kun Béla utján kérdést intézett a

AZ ÚJ SVAJCI KÖVET.

Egy másuttan érkeznek ma az új diplomáciai képviselők Washingtonba. Az elmúlt napokban a svájci köztársaság új követe, Maro Péter foglalta el helyét, feleségével együtt Washingtonban.

Maro Péter és felesége.

Március elején ismét egy nagy csoport UFAST kísérvnk el New Yorkba, kik TRIEST-en keresztül utaznak az ó-hazába. Indulás Detroitból: 4 nappal a hajóindulás előtt Ha van utleleve, jelentkezzen azonnal: KARL és BUCSKÓ IRÓDAJÁBAN 2193 West Jefferson Ave., Detroit, Mich.

az egyik elfogott jelentésükbe azt, hogy a magyar tanácskormány tulzása megy a felesleges vérengzéssel, akkor nem ilyen csúf szakadt volna vége ifjú életüknek.

MIÉRT KÉSIK AZ ÁRDRÁGITÓKNAK MEGBÜNTETÉSE?

Tinkham képviselő intézi a kormányhoz ezt az ország minden részében gyakori kérdést.

Bűnös nemtorodomsággal vádolja a kormányt a massachusettsi honaty.

WASHINGTON, febr. 15. Az árdrágitók ellen indított nagy hajszába a kormány hamarosan belefáradt. Nem büntetett meg egyetlen nagyobb hímnét sem s amíg a háboru alatt szigorúan megtartotta a cukor fontjának árát, a 10 centet, ma nem törődik avval sem, hogy a 10 cent helyett 23 centért mérk az édesítőt.

Kun rendelte el a kivégzést.

Már ismeretes dolog, hogy ezen az estén Kun Béla szóhája hívatta a két ukrán tiszte: Kun, aki már egyben felelt, orosz nyelven rendkívül durván lesztá a két ukránt s azután kiadta a paranosot, hogy dobják őket a Dunába, de ne lökék őket agyon, mert ezzel rajt esnálnának. Le is vették őket a rakodópartra; itt a két ukrán testvériesen megölelte és megcsókolta egymást, a terroristák levették tőlük őket és bű alsóruhájukba kötötték a követet néhány ködarabját; ezután lökték csak őket a Dunába. A kivégzésnél jelen kellett lennie Szamuely Tibornak is, mert az ukránok megölése után néhány pere múlva Alpári szabályban így nyilatkozott Szamuely: — A két ukrán mégis csak csirkéfogó volt. Baloldali ellenforradalmat akartak csinálni piros-fehér-zöld zászlóval! —

ERTESÍTÉS

Trenton, N. J. a környéke olvasóinkhoz! Tisztelettel tudatjuk Trenton, N. J. és környéke igen tisztelt magyarságával, hogy

Ujváry Gáspár urat lapunk ottani képviselővel megbíztuk Ujváry ur fel van hatalmazva előfizetési és hirdetési díjak felvételére s nyugtázására.

Pathay István, a "Szabadság" bridgeporti iradvezetője. 34-39

PAIN-EXPELLERREL. Ha fáj a torok, hangja rekedt, mellé fájnak hántják, ezek előjelei az Influenzának. Vágyjon, míg a haj kiföldök, de dögölje be torját kívül, valamint a nyelét alaposan. HORGONY F. AD. RICHTER & CO. 326-330 Broadway New York.

REN A te 1. Mi a fá 2. A termé a tudor harca a fájdalom 3. A fáda segítő-Füvek, virágok 4. A Kárp magyar vidékek 5. A Partó vesefü rek kivonataiból HERB VESEFC A gazdag term kóde a szenvedő már mindenki rövi Az influen ahol nem A "PART 160

RENDKIVÜL FONTOS ISMERTETÉS!

Mindenkit érdeklő, igen hasznos tudnivalók.

A természet ereje és a tudomány hatalma.

1. Mi a fájdalom?

A fájdalom a természet figyelmeztetése, hogy tudatára ébredjünk azon ténynek, hogy testünk valamely részében, valami hiba van. — Más szóval, a fájdalom a természet jajkiáltása, amikor segítségre van szükség azoknak a pusztító elemeknek legyőzésére, amelyek megkísérik az emberi test gépezetének elpusztítását vagy működésének részbeni megakadályozását. — Általánosságban véve, a fájdalmat rendszerint sérülés okozza úgyint: vágás, horzsolás, ütés zúzódás stb. vagy pedig belső vértudulás és gyuladás.

2. A természet és a tudomány együttes harca a fájdalom ellen.

Sok esetben a természet maga nyújt erőt a fájdalom leküzdésére és így önmaga megjavítja a test szerveiben esett hibákat. Sokkal helyesebb azonban a természetnek a hibák javítása körüli munkájában minél gyorsabb segítséget nyújtani, — hogy ekképpen a sérüléssel és fájdalommal szembeni természetes ellentállóképesség fokozódjék. — Magától a természettől nyerjük az életért és egészségért való küzdelminkhöz szükséges eszközöket. — A tudomány pedig arra szolgál, hogy segítségére legyen a meglévő természetes erőknél a káros, sőt pusztító elemekkel szembeni harcukban.

3. A fájdalom elleni segítő-szerek. Fűvek, gyökerek, virágok és bogycok.

A tapasztalat igazolja, hogy a szenvedő emberiség kezelésénél bizonyos körülmények között kiválóan alkalmasak azok a segítő szerek, amelyek növényi kivonatokból készülnek. — Megállapított tény ugyanis, hogy az emberi szervek könnyen és gyorsan fogadják magukba a növényi kivonatból készült szereket; sokkal könnyebben és gyorsabban fogadják magukba, mint az ásványi kivonatokból készült anyagokat. — A természetes gyógyfűvek, gyökerek, virágok és bogycok kivonatainak enyhítő, segítő erejét, gyógyító tulajdonságát a tudományos világ igen jól ismeri és manapság az orvosok ugyancsak rendelik és használják őket a szükséghez képest, elég gyakran.

4. A Kárpátokban és a magyarországi hegyvidékek béréiben.

A Kárpátokban és a magyarországi hegyvidékek béréiben bizonyos kitérő fűvek, gyökerek, virágok és bogycok teremnek, amelyeket azonban — a multban — csak azok az emberek használtak fel, akik ott a közel környéken éltek. — Általánosan tudva van, hogy ezek az emberek a vizező szerv bajainál az ott termő gyógyfűvek, gyökerek és növények ügyesen összeállított keverékéből készült teával bámulatos sikert értek el.

5. A Partoherb vesefü és gyökértea.

A folyton kutató, tanulmányozó hírneves new yorki gyógyszerész és vegyész: Partos C. Miklós, a szenvedő emberiségnek újabb nagy szolgálatot tett, mert ezen gyógyfűvek és gyökerek kivonataiból összeállította és forgalomba hozta a jól ismert PARTOHERB VESEFÜ ÉS GYÖKÉRTEÁT. — A gazdag természetnek és a tudomány hatalmának nagyszerű együttműködése a szenvedő emberiség szolgálatában és a növénykivonat, melyet már mindenki röviden PARTOHERB név alatt ismer.

6. A mai kor egyik legnagyobb vívmánya a Partoherb.

Rendkívül jó tulajdonságuk teszik a PARTOHERBET a vizező szerv bajainál oly hatékonyvá. — Ez azonban igen könnyen érthető és mindenki méltányolja is. A PARTOHERB TEA, a mai kornak egyik legkitűnőbb szere vesebajok és húgyhólyag bántalmak ellen. — Enyhítő balzsamként hat a szenvedőre. — Tisztító ereje van a vesékre, húgyhólyagra, következtében a vizeletre is.

E valóban kiváló tulajdonságok annak tudhatók be, hogy azon alkotórészek, melyekből a PARTOHERB áll, miután a vesékre és a húgyhólyagra való jótékony hatásuknak teljesen eleget tettek, — maguk is a vizelet egy részévé válnak. — Így, egyuttal fertőtlenítő munkát is végez a vizező szervben. — Keresztül hatadva ugyanis a vizező szervben, magával viszi mindazon tisztátalanságokat illetve lerakódott idegen anyagokat, amelyek a vértudulásnak, ugyszintén gyulladásnak az előidézői.

7. A vesék működése. A vér, a szív.

A vesék éppen úgy működnek, mint egy vízszűrő. — A vérből leszűrlik a tisztátalan, idegen anyagokat akár csak a vízszűrő, amely eltávolítja a tisztátalanságokat abból a vízből, amely keresztül folyik rajta. — A vesék folytonos és szüntelen munkájukkal lehetővé teszik a vér számára, hogy tisztátalanságoktól mentesen, kedvező és egészséges formában jusson a szívére.

Ha a vesék elgyengülnek és megbetegednek, akkor képtelenné válnak arra, hogy a vérnek megfelelő tisztító eszközeivé legyenek és a mérges anyagok vagy azoknak egy része, amelyeket egyébként a vesék kiválasztottak volna és amelyeknek a vizelettel kellett volna eltávolítani a szervezetből, — felszívódnak a vérbe és a test minden szervét megtámadják.

A húgyhólyag semmi egyéb, mint egy edény, amely a vizeletet tartja és amelyben a vizelet egy bizonyos idő alatt összegyűlik. — Rendkívül fontos, hogy ez az edény minden időben tisztán és egészséges állapotban legyen tartva. — Igen sok bajt és fájdalmat okoznak az olyan húgyhólyagok, amelyek túlságosan gyengék ahhoz, hogy megfelelően teljesítsék munkájukat. Igen sok betegség és baj közvetlen visszavezethető a beteg és kihasznált vesékre valamint húgyhólyagra.

8. A vesebaj tünetei.

A vesebaj tüneteit illetőleg nagyjában csak a következőket sorolhatjuk fel: a testi erő csökkenése, sokszor elvesztése, hátfájás, túlságos lesoványodás, zavaros szemek, vizeleti inger, sürű, nehéz szagu vizelet, mely égő fájdalommal is jár; fekete karika a szem alatt, büzös lehelet, rossz szájíz, nyomás a fejben, stb.

A kis kövecskék jelenlétét a vizeletben egy sürű, néhány apró, de határozott formájú kövecskével (calculi) telített homokszinű üledék jellemzi. Ezek a kis kövecskék gyakran a mozgás hiányától, vagy a túlságosan gazdag ételtől származnak, gyakran azonban örökölt baj. — Az első jel a háiban érzett fájdalom, amely a kis kövecskék kiűzésével rendszerint megszűnik, a vizelet sötét-piros színűvé válik és pirosas üledéket tartalmaz. — Amikor ilyen kövecskék elzárják a húgycsövet és megakadályozzák a vizelet távozását, a rendkívül fájdalmas vesebajt okozzák.

9. A húgyhólyag katarrus tünetei.

Ez a baj származhatik az altest megütése, nehéz gyermekszülés, fertőzés, nemibajok, stb. folytán. Észrevehetővé válik az alsóbb testben és a végbélnyílásban érezhető éles fájdalmak által és egy majdnem folytonos vizeleti inger folytán. — A vizelet égő fájdalommal jár, színe vöröses, gyakran véres és foszlányokat tartalmaz, a mely üledéket tartalmaz.

10. Gyuladás.

A gyuladást a húgyeső ingerlése okozza, rendszerint pedig húzamosabb befeeskenedésekből vagy nemi visszaélésekből ered. — Jelei, a húgyesőben érezhető égető fájdalmak, stb.

11. Vizsgálja meg a vizeletét.

Elővigyázatos ember bizonyos rövid időközökben meg szokta a vizeletét vizsgálni, vagy vizsgáltatni, hogy megállapítsa, vajjon egészséges, rendez-e, nem-e tartalmaz valamely idegen anyagot, amely annak a jele volna, hogy a vizező szerv nem egészséges. — Nem kell nagy dolog ahhoz, hogy ezt megcsinálja. — Mindössze azt kell megnézni, hogy van-e üledék az edény fenekén? — Észrevesse benne foszlányokat, avagy fehér porszerű üledéket? — Sajnos, nagyon sok ember nem vigyáz kellő módon az egészségére és akkor megy az orvoshoz, amikor már késő, vagy pedig amikor a baj már olyan állapotba jutott, hogy hosszú és fájdalmas kezelésre van szükség. Ha tehát fájdalmat érez a hátában, ha a vizezése fájdalommal jár, ha vizeletének nehéz szaga van és sürű üledékes és foszlányokkal van telítve — ne hanyagolja el ezen tüneteket egyetlenegy perig sem. — Önmagával szembeni kötelessége, hogy azonnal megkezdje vizező szervének gyógyítását.

12. Mi a Partoherb?

A kíváncsi ember kérdését fogjuk itt megelőzni, amennyiben mindjárt meg is mondjuk, hogy mi és miből áll a PARTOHERB, amelyet annyi ezer és ezer ember jól és sikeresen használ. — MI A PARTOHERB? — A PARTOHERB természetes gyógyfűvek, gyökerek, virágok és bogycok összetétele. — A szó legszorosabb értelmében egy kitűnő növénykivonat, amelyet tudományos alapon állítottak össze és amelynek máris óriási sikere van a szenvedő emberiség szolgálatában. — A természet és a tudomány együttes vívmánya a PARTOHERB. — Feltalálója és egyedüli készítője a világhírű PARTOS PATIKA tulajdonosa, PARTOS C. MIKLÓS hírneves new yorki gyógyszerész és vegyész. — PARTOHERB valóságos balzsam azok számára, akik hátfájásban, vesebajban, húgyhólyag gyuladásban vagy a vizező szerv valamely más bajában szenvednek.

13. A Partoherb hatása.

A tudományos világ által elfogadott és természetnek e nagyszerű ajándéka a: PARTOHERB, új életet és erőt hoz a veséket, előmozdítja a veséknek természetes feladatuk teljesítését. — Feloldja a savakat, amelyek a kísérőanyag és a rheumának az okozói. Vesebajnál a PARTOHERB különösen nagyon hatásos. — Gyuladás vagy húgyhólyag hűlés esetében ugyancsak utólagos hatással a PARTOHERB, mert csillapító ereje előrendíti a gyuladással szemben, a hűlést pedig ellensúlyozza, fokozatosan szünteti. — Vannak más bajok is, amelyek bár eltérő természetűeknek látszanak, mindazonáltal a vesék és a húgyhólyag hibás működésének a következményei. — A PARTOHERB segíti a veséket a vér tisztításának fontos munkájában és egyuttal megvédi a májat a vértudulástól, következtében a gyomor működésére is kedvező befolyással bír.

14. Hogyan készítsen a Partoherb teát? Használati utasítás.

A PARTOHERB VESEFÜ ÉS GYÖKÉRTEÁT éppen úgy kell elkészíteni, mint a közönséges teát. — Reggel és este egy-egy csésze forró PARTOHERB elvégzi munkáját. — Egy csésze forró vízhez egy teás kanálnyi kell használni. — Késérő ugyan, de cukorral megédesíthető. — Igyon két csészével belőle mindennap és meg fog gyógyulni róla, hogy annak, aki használja, áldania kell a PARTOHERBET!

Az influenza-járvány is ott szedi áldozatait elsősorban, ahol a szervezet nincsen teljesen rendben, vagy ahol nem talál ellentállásra. ▼ A téli időben különösen ajánlatos egy tartós "PARTOHERB" kezelés. ▼ A "PARTOHERB" ára: 6 dobozzal csak 5 dollár, egy dobozzal 1 dollár. ▼ Okosan cselekszik az, aki mindjárt 6 dobozzal rendel belőle! ▼ Ügyeljen rendelésénél a következő pontos címre:

PARTOS PATIKA

a világhírű Partola, Partoglory, Liró, Partoherb, Partonic stb. gyógyszer-különlegességek feltalálója és egyedüli készítő helye

160 SECOND AVENUE, NEW YORK, N. Y.

Mich.

tudakozásokra
ő okozta vagy
a louisianai cu-
és 18 centre va-
de azt nem mer-
t, hogy "semmi
rult hozzá a föl-
néséhez, — foly-
m hozta nyilván-
nyeket s azt sem
hogy milyen
n járt el, továb-
látóknak védel-
telenséget bizto-
hogy cselekedé-
rát befolyásolta,
tót kellene indi-
korkérdésben.

NYV MINDEN
N KELL.

nehezen tudja
agát a magyar.
készül, akár más-
lja benne angol-
nak a dolgoknak,
ni akar. Ha an-
kap bárholna,
erre a könyvre,
ast. Ha angolul
különböztetetlen
ol tolmácsköny-
aki elég jól tud
pen. megláthatja,
sőt szpellólni.
ban tartású ké-
NYV MAGYAR-
ANGOL-MAGYAR
egys. TOLMÁCS-
A két kötetet
küldi a Szabad-
Siemen a ren-
nem sokáig tart
ez ár. Kijelje a
Money Order,
ntos címével erre
szabadság, Szótár-
171, Cleveland, O.

ESÍTÉS

a környéke olvasó-
akhoz!

ndatjuk Trenton, N.
igen tisztelt magyar-

ry Gáspár
ttani képviselővel
ary ur fel van hatal-
sít és hirdetői díjak
nyugtására.

Pathay István,
ság" bridgeporti iro-
davezetője. 34-39

MAGYAR ORVOS
wen Ármán

és sebész, az ószasz-
nyok tudora. Gimn-
Str. Algon. Ohio. —
1069. Bell Main 780.
rmani St. Telephone:
-phone, Main 780.

KIS HIRDETESEK

KERESTETEK MUNKÁT NYER... KIS HIRDETESEK... ARSZABÁSA.

200 BANYASZ KERESTETIK... 55 cent óránként... Munkálatok egyaránt, akik a legjobb fizetést...

FRANKLIN, NEW YERSEY-BEN... Kisközelben... Készítők: Franklin, New Jersey.

CUKORRÉPA

munkások, kezdők és gyakorlottak egyaránt, akik a legjobb fizetést... Cukorrépa munkásokat keresünk...

BOYS for factory work... THE CLEVELAND METAL PRODUCTS CO.

KERESÜNK 10 VAGY 15 KOSÁRKÖTŐT

a legjobb fizetés mellett. Irjon még ma alanti címre: Frank Schmerda & Co.

MAGYAROK ALKALMA

Megtanulni a módos mesterséget. Ezt a munkát rövid idő alatt megtanulhatja és jó pénzt kereshet.

FÉRFIAKAT

keresünk japanning osztályba. Gyakorlat nem szükséges. Állandó munka. GLOBE MACHINE & STAMPING CO.

BANYASZ \$8--12 KERESNET NAPONTA

Bányánkban minden nap dolgoznak. Egy egész rézbánya karmesterrel kaphat munkát. Flaci van elég, kis káré a mennyi kell.

1920-ra cukorrépa munkásokat keresünk... COLUMBIA SUGAR CO.

BURDOSTARTÓ HAZIGAZDÁT keresünk... BURDOSTARTÓ HAZIGAZDÁT keresünk...

ÁLLJ! TEKINTS! VIGYÁZ!

Cukorrépa munkásokat keresünk erre az időnyre. Férfit és családot. 23 és 24 éves sorokért 30 dollárt fizetünk.

Irjon erre a címre: JOHN DURK, Superintendent Columbia Sugar Company

ELSŐRENDÜ MUNKÁSKAT

keresünk a következő munkákra: Lathe, B. & O. Screw Machine, Fellows Gear Shaper

BATTERY EMBEREKET

keresünk. Gyakorlat nem szükséges. WILLARD STORAGE BATTERY CO.

ARMATURE WINDERS

Gyakorlott embert keresünk középnyagságu direkt current armature-hoz.

ROUGH KÖSZÖRÜSÖK

felvételnél Jó, darabszám munka. Jöjjen munkára készen.

MOLDEREK MACHINE HAND

Fiúk és Varnish Helyreke Nappali és éjjeli munkára PATTERN SARGENT CO.

MICHIGAN SUGAR COMPANY

LABOR DEPARTMENT Saginaw, Michigan.

Munkások felvételnél kertés és földmunkára a Woodmere területre. Állandó munka, bár milyen időjárásnál, nem vesztik időt.

Cukorrépa Munkások kerestetnek

az U. S. Sugar Company részére. A legjobb helyekre Wisconsinban, \$30.00 holdenként fizetünk.

NAPSZÁMOSOK felvételnél. J. L. & H. Stadler Reudering & Fertilizer Co.

NAPSZÁMOSOK felvételnél

felvételnél külső és belső gyári munkára. WILLARD-STORAGE BATTERY CO.

BATTERY EMBEREKET

keresünk. Gyakorlat nem szükséges. WILLARD STORAGE BATTERY CO.

ARMATURE WINDERS

Gyakorlott embert keresünk középnyagságu direkt current armature-hoz.

ROUGH KÖSZÖRÜSÖK

felvételnél Jó, darabszám munka. Jöjjen munkára készen.

MOLDEREK MACHINE HAND

Fiúk és Varnish Helyreke Nappali és éjjeli munkára PATTERN SARGENT CO.

MICHIGAN SUGAR COMPANY

LABOR DEPARTMENT Saginaw, Michigan.

Steel Casting Foundry részére, mely Chicago South Side van, kitűnő felvételnél... KRESZSÉNK

Cukorrépa munkások kerestetnek

családok és nődeknek, Continental Sugar Co. részére, Fizet: 30 dollár holdenként.

NAPSZÁMOSOK felvételnél. THE HILL CLUTCH CO.

PUNCH PRESS OPERATOROK

keresünk. W. J. & H. Stadler Reudering & Fertilizer Co.

50 NŐT

keresünk szövő gyárba. Nappali és éjjeli munka.

NAPSZÁMOSOK felvételnél

keresünk általános gyári munkára. Éjjeli és nappali munkaidő.

THE BURNS-BOWE BAKING CO.

1135 Ivanhoe Road, Cleveland, O.

Cukorrépa munkásokat keresünk

Ha Ön család ember és szeretne a nyár folyamán farmán dolgozni, akkor irjon nekünk.

KERESÜNK EMBEREKET

akik értenek használt pléh hordók javításához. Nappali állandó munka és kitűnő fizetés.

MUNKÁT NYER -- NŐ. ANGIOLI BÉREK... KRESZSÉNK

Cukorrépa munkások kerestetnek

családok és nődeknek, Continental Sugar Co. részére, Fizet: 30 dollár holdenként.

NAPSZÁMOSOK felvételnél. THE HILL CLUTCH CO.

PUNCH PRESS OPERATOROK

keresünk. W. J. & H. Stadler Reudering & Fertilizer Co.

50 NŐT

keresünk szövő gyárba. Nappali és éjjeli munka.

NAPSZÁMOSOK felvételnél

keresünk általános gyári munkára. Éjjeli és nappali munkaidő.

THE BURNS-BOWE BAKING CO.

1135 Ivanhoe Road, Cleveland, O.

Cukorrépa munkásokat keresünk

Ha Ön család ember és szeretne a nyár folyamán farmán dolgozni, akkor irjon nekünk.

KERESÜNK EMBEREKET

akik értenek használt pléh hordók javításához. Nappali állandó munka és kitűnő fizetés.

KERESÜNK Művész János rokonokat, ki valószínűleg Buzsákos volt, kérem tudniuk... KRESZSÉNK

Cukorrépa munkások kerestetnek

családok és nődeknek, Continental Sugar Co. részére, Fizet: 30 dollár holdenként.

NAPSZÁMOSOK felvételnél. THE HILL CLUTCH CO.

PUNCH PRESS OPERATOROK

keresünk. W. J. & H. Stadler Reudering & Fertilizer Co.

50 NŐT

keresünk szövő gyárba. Nappali és éjjeli munka.

NAPSZÁMOSOK felvételnél

keresünk általános gyári munkára. Éjjeli és nappali munkaidő.

THE BURNS-BOWE BAKING CO.

1135 Ivanhoe Road, Cleveland, O.

Cukorrépa munkásokat keresünk

Ha Ön család ember és szeretne a nyár folyamán farmán dolgozni, akkor irjon nekünk.

KERESÜNK EMBEREKET

akik értenek használt pléh hordók javításához. Nappali állandó munka és kitűnő fizetés.

HÁZVÁSÁRLÓK FIGYELMESE. Van néhány igen jó házunk a Jay Ave. és a West 51. út között...

ELADÓ FARMOK

ELADÓ FARMOK MICHIGANBAN... ELADÓ FARMOK MICHIGANBAN...

ELADÓ TÁRGYAK. BUTOR KIARBITÁS... ELADÓ TÁRGYAK...

HAZASSÁG.

30 KERESZTETTEL bíró, rendezés... HAZASSÁG...

50 NŐT

keresünk szövő gyárba. Nappali és éjjeli munka.

NAPSZÁMOSOK felvételnél

keresünk általános gyári munkára. Éjjeli és nappali munkaidő.

THE BURNS-BOWE BAKING CO.

1135 Ivanhoe Road, Cleveland, O.

Cukorrépa munkásokat keresünk

Ha Ön család ember és szeretne a nyár folyamán farmán dolgozni, akkor irjon nekünk.

KERESÜNK EMBEREKET

akik értenek használt pléh hordók javításához. Nappali állandó munka és kitűnő fizetés.

Central 208-R. Telefonok: Harvard 208. Lakás: Lorain 252. Az irók akkora 1904. évben...

CHICAGO MAGYAR ÜGYVÉD

Goilied Lajos... CHICAGO MAGYAR ÜGYVÉD...

DETROITI MAGYAR ÜGYVÉD SÜMEGI BUTTER... DETROITI MAGYAR ÜGYVÉD...

ASSZONYOK! ASSZONYOKI

Mosás Szappan és Mosódeszka Nőkül!... ASSZONYOK! ASSZONYOKI...

THE 7 Wonder Washing Powder Co.

311 MAPLE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

FRANK G. NUNN

3924 LORAIN AVENUE, A TURN HALLI SZEMÉLY...

CHICAGO MAGYAR ORVOS

Dr. Lowinger Ernő magyar orvos és sebész...

RITKA ALKALOM

Oldal... RITKA ALKALOM...

AKI AZ O-HÁZABA

rokonának élelmi cikkeket... AKI AZ O-HÁZABA...

Published and d... The oldest established Hungarian Paper Publisher

Kartyások zsebre a kézzel

Az alsó játékosnak, a játékosnak, a rammsjátékosnak, a makoasjátékosnak...

HA SRT a földművelés és állattenyésztés... HA SRT a földművelés és állattenyésztés...

THE 7 Wonder Washing Powder Co.

311 MAPLE STREET, PERTH AMBOY, N. J.

FRANK G. NUNN

3924 LORAIN AVENUE, A TURN HALLI SZEMÉLY...

CHICAGO MAGYAR ORVOS

Dr. Lowinger Ernő magyar orvos és sebész...

RITKA ALKALOM

Oldal... RITKA ALKALOM...

AKI AZ O-HÁZABA

rokonának élelmi cikkeket... AKI AZ O-HÁZABA...

Döntson a n

BŐCS, febr. 17. - A gyar követ jegeztetett... Döntson a n...